

Høringssvar til Forslag til Kommuneplan 2025 for Helsingør Kommune

Indhold

Indledning: Kultur som drivkraft i byens udvikling.....	2
1. Byudvikling og sammenhæng.....	2
ANBEFALINGER.....	2
Helhedsplan for by og havn	2
Integration af boligområder og kultur	3
2. Kulturinfrastruktur – Værftshallerne som løftestang	3
ANBEFALINGER.....	3
Udvikling af Værftshallerne med regionalt og internationalt sigte	3
Kultur som katalysator for bytransformation.....	3
3. Kultur- og videnscampus på Gasværkgrunden	4
ANBEFALINGER.....	4
Realisér et Kultur- og Videnscampus.....	4
Ungdomsboliger og studiemiljø	4
4. Mobilitet og infrastruktur – Helsingør som kulturelt knudepunkt	5
ANBEFALINGER.....	5
Nytænk kollektiv trafik som oplevelse	5
Tænk grøn, lokal mobilitet og bæredygtig infrastruktur	5
5. Tværgående samarbejde og samskabelse	5
ANBEFALINGER.....	6
Etablering af Kulturalliance 2032	6
Samskabelse og borgerinddragelse i praksis	6
Afslutning	6

Indledning: Kultur som drivkraft i byens udvikling

Elsinore 2032 er en forening og et folkeligt initiativ, der siden 2017 har arbejdet for, at Helsingør skal blive Europæisk Kulturhovedstad i 2032. Vores formål er at modne og kvalificere grundlaget for en sådan ansøgning ved at sætte retning og dagsorden lokalt, så projektet har bred opbakning inden politikere, embedsværk og fonde kommer på banen. Titlen som Europæisk Kulturhovedstad ser vi som et incitament ikke bare for Helsingør, men også alle kommunens bysamfund og kommunerne i Nordsjælland og Sydvestskåne til at stå sammen om en fælles udviklingsproces.

Med afsæt i Helsingørs historie, hvor byen gentagne gange har genopfundet sin identitet, mener vi, at kulturen skal være omdrejningspunktet for byens næste epoke. Frem mod 2032 og i tiden derefter bør kulturen udgøre Helsingørs identitet og skabe lokal samling på tværs af samfundsskel. Kultur er ikke et isoleret politikområde – tværtimod er kultur tæt flettet ind i erhvervsliv, uddannelse, sundhed, turisme, byplanlægning og civilsamfund. Denne helhedstænkning bør afspejles tydeligere i Kommuneplan 2025. Vi roser, at planforslaget rummer visioner om bæredygtig udvikling og bl.a. fremhæver Helsingør som uddannelsesby, men vi savner en klarere integration af kulturens rolle på tværs af planens temaer.

I det følgende fremfører Elsinore 2032 en række principielle synspunkter og konkrete forslag inden for fem fokusområder: (1) Byudvikling og sammenhæng, (2) Kulturinfrastruktur, (3) Uddannelse og campusudvikling, (4) Mobilitet og infrastruktur, og (5) Tværgående samarbejde.

1. Byudvikling og sammenhæng

Princip: Helsingør by har brug for en mere sammenhængende byudvikling, der forbinder bymidten, havneområdet og byens boligområder – både fysisk, funktionelt og mentalt. I dag opleves havnen/Kulturhavnen og den historiske bymidte ikke fuldt integrerede. Ligeledes kan der bygges bedre bro mellem forskellige bydele og befolkningsgrupper, så hele Helsingør udvikler sig samlet. Kulturelle indsatser skal bruges strategisk til at binde byen sammen. Kulturhovedstadsprojektets kerne er netop at *“forbinde og bygge broer mellem grupper og sociale segmenter”* i byen. Spændingsfeltet mellem villaområderne og Vapnagaard – mellem velhavende kvarterer og almene boligområder – *“er projektets nerve”*, som skal hjælpe Helsingør med at genskabe en ny, fælles identitet og føre byen ind i en ny æra. Dette fordrer, at byplanlægningen aktivt modvirker silo-opdeling af byen.

ANBEFALINGER

Helhedsplan for by og havn

Udarbejd en konkret udviklingsplan, der kobler bykernen og havneområdet tættere. Forbindelsen skal være tydelig og inviterende, fx gennem forbedrede gangforløb, byrumsforbedringer og wayfinding mellem Axeltorv/bymidten og Kulturhavn Kronborg. Det eksisterende oplevelsesmiljø ved Kronborg, M/S Museet for Søfart, Kulturværftet og Værftets Madmarked skal bindes bedre sammen med handelslivet og bylivet i midtbyen. Målet er, at besøgende og borgere nemt bevæger sig mellem havnens kulturtilbud og byens øvrige tilbud – til gensidig gavn for kulturliv, handel og byliv.

Integration af boligområder og kultur

Sikr at store boligområder uden for centrum også kobles på byens kulturliv. Det kan f.eks. ske ved at etablere flere gerne bruger-drevne lokale kulturhuse eller decentrale kulturaktiviteter i bydelene samt bedre fysiske forbindelser (stier, cykelruter, busforbindelser) fra boligområderne til centrum. Vi anbefaler særligt at fokusere på at inddrage i alment sociale boligområder i kulturprojekter, så beboerne dér bliver aktive medskabere og deltagere i byens kulturelle liv frem mod 2032. Kultur som samlende kraft kan bygge bro mellem byens befolkningsgrupper og geografiske skel.

2. Kulturinfrastruktur – Værftshallerne som løftestang

Princip: Helsingør råder over en unik kulturel infrastruktur i form af de gamle værftshaller på havnen. Vi ser Værftshallerne som en enestående mulighed for at lade kulturen drive byens transformation. Allerede i dag er Kulturhavnen et trækplaster med Kronborg, museet og Kulturværftet og Værftshallerne rummer potentialet til at udvide kulturhavnens tilbud markant. Da visionære politikere aftalte grundlaget for Kulturværftet, gav man hinanden håndslag på en 2. etape af udviklingen af Kulturhavnen. En satsning på at blive Europæisk Kulturhovedstad vil kunne tiltrække partnere, investorer og fonde som kan bidrage til finansieringen af næste etape.

ANBEFALINGER

Udvikling af Værftshallerne med regionalt og internationalt sigte

Når den fulde realisering af Værftshallerne skal besluttes, skal vi tænke ud over bygrænsen. Eksempelvis er Kulturværftet allerede regionalt spillested, HamletScenen egensteater, PASSAGE Festival international, M/S national osv.

Vi anbefaler, at Kommuneplan 2025 klart prioriterer færdiggørelsen af denne etape med et regionalt og europæisk perspektiv, for på den måde bedre at kunne tilvejebringe de nødvendige midler til et ambitiøst projekt. Hallerne kan i fremtiden danne rammen om et væld af aktiviteter: national og international bådebygger- og seilmageruddannelse, maker- og iværksætttermiljøer, pop-up universitet, åbne maritime værksteder, kunstværksteder, byproduktion og handel, kommercielle events og kulturoplevelser på både lokalt og internationalt niveau. Disse visioner bør støttes helhjertet og vi anbefaler at man samler modet til at formulere ambitionens rækkevidde i Kommuneplanen. Konkret foreslår vi, at kommunen etablerer en udviklingsplan for Værftshallerne i dialog med kulturaktører, erhvervsliv og uddannelsesinstitutioner, så indholdet i hallerne udvikles parallelt med den fysiske renovering.

Kultur som katalysator for bytransformation

Vi anbefaler, at kommuneplanen anerkender kulturbaseret byudvikling eksplicit. Jævnfør ovenfor kan Værftshallerne udvikles til et *kreativt kraftcenter*, der tiltrækker innovative virksomheder, kunstnere og uddannelser til byen (se fx hvordan animationsuddannelsen i Viborg har initieret et internationalt og ungt, kreativt vækstlag. En sådan satsning vil give Helsingør "*fokus, fremdrift og nye ambitioner til det eksisterende kulturliv og bytransformation*". Med Værftshallerne fuldt aktiveret kan Helsingør demonstrere, hvordan en tidligere industriby gennem kulturel innovation kan skabe ny vækst og sammenhængskraft. Dette vil styrke Helsingørs profil som fyrtårn for kultur og kreativitet – også i et internationalt perspektiv.

3. Kultur- og videnscampus på Gasværkgrunden

Princip: Elsinore 2032 mener at ambitionen om at udvikle Helsingør sig som uddannelsesby skal skærpes. Hidtil har det vist sig svært. De tekniske og merkantile ungdomsuddannelser er fraflyttet, læreruddannelsen floppede og DTU skulle ikke nyde noget, selvom de fik lodret dekret om at starte noget op i Helsingør. Omvendt viser succeshistorien med den hjemtagne Bådebyggeruddannelse, at det kan lade sig gøre at tiltrække uddannelser. Skræmmeksemplerne har vist, at piskemetoden ikke duer. Det er guleroden, der virker. For bådebygger er det meningsfuldt at uddanne sig på en havn. De uddannelser som byen skal tiltrække, må altså kunne se en højere mening med at flytte til Helsingør.

At udlægge Gasværksgrunden til campus, er for diffust til at tiltrække uddannelser. Derfor foreslår vi der bliver tale om en *kultur- og videnscampus*, sådan at uddannelser inden for kulturledelse, oplevelsesøkonomi, turisme og servicefag kan se fordelene ved at åbne i Helsingør

Vi er enige i Kommuneplanens udpegning af Gasværkgrunden som epicentret for Helsingør som uddannelsesby med udgangspunkt i bykernen. Det glæder os, at Forslag til Kommuneplan 2025 netop *“muliggør etablering af uddannelsesformål på Gasværkgrunden”* som led i visionen om Helsingør som uddannelsesby. Denne strategiske beslutning bør omsættes til en konkret vision for stedet, der kombinerer uddannelse, viden innovation og kultur.

ANBEFALINGER

Realisér et Kultur- og Videnscampus

Vi opfordrer til, at kommunen aktivt arbejder for at udvikle Gasværkgrunden til et campusområde, hvor kulturelle og uddannelsesmæssige funktioner integreres. Det kunne være et nyt uddannelsescenter (f.eks. en videregående uddannelsesafdeling, en erhvervsuddannelse (fx eventteknikere eller servicefag) eller højskolelignende tilbud med fokus på kreative fag, kulturarv, event management eller lignende – i samspil med kulturinstitutioner. Tænk i et multifunktionelt videnshus, der rummer f.eks. mediatek, værksteder, konferencesal/performance-scene og innovationshub for kulturelle iværksættere. En sådan synergi vil forstærke Helsingørs profil som kreativ uddannelsesby og skabe daglig aktivitet omkring Kulturhavnen.

Ungdomsboliger og studiemiljø

I samme ånd som opførslen af bådebyggernes skolehjem, anbefaler vi at planforslagets mulighed for ungdomsboliger i bykernen kobles til campus-visionen. Et kultur- og videnscampus vil have endnu større effekt, hvis der samtidig etableres boliger for studerende/unge forskere enten på selve Gasværkgrunden eller i nærområdet. Det vil skabe et levende studiemiljø og sikre, at unge både bor og uddannes i byen. Perspektivet er, at Helsingør kan tiltrække unge talenter fra Nordsjælland, Skåne og resten af Europa. Campus på Gasværkgrunden bør udformes i samarbejde med relevante uddannelsesinstitutioner og gerne med internationale partnere, så Helsingør også her bygger bro mellem Sjælland og Skåne. Og på samme vis: I samarbejde med de aktører på unge-området, som har kontakt med den gruppe af sårbare unge, som fordi de står uden for uddannelse og arbejdsmarked også mangler netværk og relationer blandt andre unge. Campus bør være inkluderende.

4. Mobilitet og infrastruktur – Helsingør som kulturelt knudepunkt

Princip: Skal Helsingør udfylde rollen som kulturelt knudepunkt i Øresundsregionen, kræver det en velfungerende, moderne infrastruktur. Byen er geografisk begunstiget – den forbinder Sjælland og Skåne, Danmark og Sverige – og vores kulturvision rækker da også over hele Nordsjælland og det nordvestlige Skåne. Når Femernforbindelsen åbner, bør vi have en strategi for ikke blot at blive en af de sjællandske byer, som trafik mellem Tyskland og Sverige suser ret forbi. Med en profil som Europæisk Kulturhovedstad og uddannelsesby bliver det evident, at f.eks DSB må prioritere serviceringen af passagerer til Helsingør på Kystbanen højere. Både den kollektive trafik og de lokale mobilitetsløsninger skal forbedres, så det er nemt for besøgende og pendlere at komme til og fra Helsingør, og så byens egne borgere nemt kan deltage i kultur- og uddannelses tilbud. E

ANBEFALINGER

Nytænk kollektiv trafik som oplevelse

Helsingør Kommune bør gå forrest i nytænkningen af de kollektive trafikforbindelser betragtes fra et oplevelsesøkonomisk synspunkt, der afspejler byens kulturelle knudepunktsrolle. Ambitiøs udvikling af området omkring færgehavn og stationen skal være guleroden for trafikselskaber og færgeoperatører til at bidrage. Ankomst og afgang skal være en unik oplevelse og det attraktive areal som forbinder færger, tog, by og havn skal udvikles fra det nuværende klondyke, så det bringes i spil både rekreativt, kommercielt og kulturelt. Operatører som Sundbusserne, Lokaltog, DSB og Øresundslinjen skal gives incitament til at investere i området og udvikle produkter i samarbejde med byens kultur- og næringsliv, fx kulturbilletter eller pakketure med bespisning på byens restaurationer.

Tænk grøn, lokal mobilitet og bæredygtig infrastruktur

Internt i byen foreslår vi fokus på mobilitet, der gør kulturtilbuddene tilgængelige uden bil. F.eks. kunne der etableres pendulbusser eller grønne shuttle-løsninger, der forbinder stationen, centrum, Kulturhavnen (Kronborg/Værftshallerne) og evt. kommende campusområde på Gasværkgrunden ved spidsbelastninger (festivaler, store arrangementer). Cykel- og ganginfrastruktur skal opprioriteres på strækningerne mellem bymidte, havn og uddannelsesinstitutioner, så det er trygt og attraktivt at bevæge sig til fods eller på cykel mellem byens kulturelle knudepunkter. Endelig bør parkerings- og trafikplanlægning omkring kulturattraktioner (Kronborg, Kulturhavn m.fl.) tilpasses, så den ikke skaber barrierer men understøtter en glidende trafikafvikling og god oplevelse for besøgende. En velplanlagt, bæredygtig mobilitet vil både gavne miljøet og styrke Helsingørs brand som en tilgængelig kulturby.

5. Tværgående samarbejde og samskabelse

Princip: Vejen mod 2032 kræver, at hele byen arbejder sammen på tværs af sektorer og interesser. Kulturby-ambitionen kan kun lykkes, hvis kommune, civilsamfund, kulturaktører og erhvervsliv løfter i flok. Elsinore 2032 er selv et eksempel på en platform, hvor frivillige, foreninger, erhvervsfolk og kulturfolk mødes om et fælles projekt. Vi efterlyser, at Kommuneplan 2025 tydeligere forpligter til tværgående samarbejder i byudviklingen. Planen bør anerkende værdien af partnerskaber på tværs og invitere til samskabelse – fra den overordnede strategiske planlægning til de konkrete projekter i

byområderne. Måske hører metodikker for samskabende byudvikling ikke til Forslag til Kommuneplan 2025, men nu har vi kippet med flaget for at kvalificere og udvide samarbejdet mellem erhvervslivet, kulturlivet, trafiksektoren, skoler og uddannelser, civilsamfund og kommune.

ANBEFALINGER

Princip: Vi foreslår, at Helsingør Kommune nedsætter en formel samarbejdsplatform - en kulturalliance - med repræsentanter fra kommunen (på tværs af forvaltninger), byens kulturinstitutioner, foreningsliv og erhvervsliv som skal arbejde med implementering af relevante dele i Kommuneplanen. Men også med en regional og europæisk overbygning. En ansøgning om kulturhovedstadstitlen 2032 kunne naturligvis være rammen.

Etablering af Kulturalliance 2032

En kulturalliance bør fungere som følgegruppe for implementering af kommuneplanens initiativer (frem mod 2032) og sikre, at projekter udvikles i fællesskab. Målet kunne være i en netværksstruktur at mobilisere interessegrupper og omegnsråd drevet af foreninger som et led i fødekæden af de politikker, kommunen løbende formulerer og projekter, som vedtages. Med andre ord: Lad civilsamfundets engagement spille konstruktivt sammen med kommunens indsatser. En forpligtende kulturalliance kan også søge eksterne midler og sikre kontinuitet selv efter 2032.

Samskabelse og borgerinddragelse i praksis

Udover en formel alliance bør kommuneplanen generelt fremme en *ny samarbejdskultur* i Helsingør. Vi anbefaler, at der ved større byudviklingsprojekter – f.eks. udviklingen af Værftshallerne eller Gasværkgrunden – nedsættes midlertidige samskabelsesfora, hvor borgere, lokale aktører og eksperter sammen udformer løsninger. Nye demokratiske mikrostrukturer kan give inspiration til, hvordan vi fremover træffer beslutninger lokalt. Målet er at engagere flere borgere og interessenter, så projekterne får bred forankring og ideerne bliver bedst mulige. Kommuneplanen bør afspejle, at borgerinddragelse og partnerskaber ikke er et ekstra element, men en integreret del af byens udviklingsmodel fremover.

Afslutning

Elsinore 2032 takker for muligheden for at afgive høringssvar. Samlet set opfordrer vi Byrådet til at se kulturen som en gennemgående nerve i kommuneplanen – en katalysator, der kan skabe vækst, sammenhængskraft og stolthed i Helsingør. Vores anbefalinger har søgt at omsætte denne vision til konkrete forslag. Vi står naturligvis til rådighed for dialog og samarbejde om at realisere ambitionerne. Lad os i fællesskab sikre, at Helsingør udvikler sig frem mod 2032 som en by, der forener kultur, mennesker og bydele i ét hele – en sand kulturhovedstad for både borgere og besøgende. Vi håber, at Byrådet vil tage vores input med i den videre behandling af Kommuneplan 2025, så planen kan blive et stærkt afsæt for Helsingørs rejse mod en endnu lysere fremtid.

Helsingør, 24. november 2025

På vegne af foreningen Elsinore 2032

Jens Frimann Hansen, formand